

STRESZCZENIE POPULARNONAUKOWE PROJEKTU BADAWCZEGO

Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego powstał w 1919 roku. Inicjatorem jego utworzenia był Ferdynand Ruszczyc – artysta i pedagog. Celem wydziału było kształcenie przyszłych artystów, nauczycieli rysunku oraz architektów, którzy mieli pomóc w odbudowaniu zniszczeń kraju, powstałych podczas pierwszej wojny światowej. Wydział o profilu kształcenia artystycznego był jedynym tego typu na ziemiach polskich w okresie międzywojennym. Kadre akademicką wydziału tworzyli ludzie będący reprezentantami licznych środowisk artystycznych i naukowych w Polsce.

Celem projektu jest opracowanie działalności kadry naukowej Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w okresie międzywojennym. Badania skupią się na ukazaniu aktywności naukowej, kulturalnej i publicystycznej wykładowców wydziału. Kolejnym celem jest także usytuowanie wydziału oraz określenie jego znaczenia w środowisku akademickim uniwersytetu i w środowisku kulturalno-naukowym Wilna. Szeroka aktywność artystyczna i naukowa pozwoli scharakteryzować grupę i określić stopień zaangażowania jej przedstawicieli w rozwój uniwersytetu oraz kultury Wilna. Celem projektu jest także zbadanie współpracy naukowej i artystycznej nauczycieli akademickich ze studentami Wydziału Sztuk Pięknych oraz kadry akademickiej z innymi ośrodkami kulturalnymi i naukowymi Wilna.

W ramach projektu prowadzone będą badania nad aktywnością naukową i artystyczną kadry naukowej Wydziału Sztuk Pięknych. Kwerendy archiwalne pozwolą ustalić rozwój i zakres działalności kadry akademickiej na wydziale i w środowisku kulturalnym Wilna. Kwerenda prasowa pozwoli na ustalenie zakresu działalności i aktywności kadry akademickiej w środowisku akademickim, lokalnym oraz ogólnokrajowym, a także zagranicznym. Istotna jest także analiza korespondencji urzędowej oraz prywatnej, która pozwoli określić relacje pomiędzy środowiskiem wydziału, innymi wydziałami oraz instytucjami kultury. Literatura pochodząca z okresu dwudziestolecia międzywojennego pozwoli usystematyzować obraz środowiska naukowego i artystycznego tego okresu.

Badania w szczególności skupią się będą nad ustaleniem wpływu jednostki na kształtowanie środowiska artystycznego i naukowego. Podjęte zostaną tematy rozumienia pojęcia autorytetu, „mistrza”, a także oddziaływania artystycznego na grupę odbiorców. Przeanalizowane zostaną metody budowania pozycji autorytetów, ich formy aktywności, a także odbiór jednostek „wybitnych” przez środowisko akademickie i mieszkańców Wilna. Badania pozwolą odpowiedzieć na pytanie, jak w okresie międzywojennym budowano pozycję lidera grupy artystycznej oraz jakie cechy charakteru powinien posiadać. Zależność artystyczna zbadana zostanie w kontekście oddziaływania artystycznego jednego nauczyciela akademickiego na grupę innych, pracujących w tej samej jednostce naukowej, a także w kontekście oddziaływania nauczyciela na studentów.

Celem jest zbadanie zjawiska współpracy i kontaktów pomiędzy wykładowcami, a studentami wydziału. Analizie poddane zostaną inicjatywy artystyczne i naukowe realizowane przez kadre akademicką przy udziale studentów. Źródła wskazują na niezwykle pozytywną atmosferę panującą na Wydziale Sztuk Pięknych, a także głębokie zaangażowanie w kontakty ze studentami. Zbadane zostaną także inicjatywy studentów na rzecz środowiska akademickiego, a także kulturalnego Wilna i całego kraju. W szczególności analizie poddane zostaną „Wileńskie Szopki Akademickie” jako zjawisko skupiające w sobie grupę studentów i nauczycieli akademickich wydziału. Analizie poddany zostanie udział kadry w tworzeniu szopek. Zbadany zostanie także obraz nauczycieli akademickich i środowiska wydziału zaprezentowany w wileńskich szopkach.

Badania podejmą także zagadnienie kobiet studiujących na wydziale, w szczególności przeanalizowane zostaną wspomnienia absolwentek na temat kadry, inicjatyw artystycznych, koleżeństwa i atmosfery panującej na wydziale. Zbadane zostanie zaangażowanie studentek w pracę artystyczną na wydziale oraz inicjatywy podejmowane poza uczelnią. Analizie poddane zostaną także kariery studentek i studentów po ukończeniu nauki na uniwersytecie. Badania pozwolą ustalić jaką drogę zawodowego i artystycznego rozwoju wybierali absolwenci Wydziału Sztuk Pięknych.

Do podjęcia badań nad tym tematem skłania fakt, że kadra akademicka Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego nie została jeszcze dotychczas opracowana. Brakuje monografii traktującej także o samym wydziale. Powstały jedynie szczerkowe przyczynki do badań nad biografiami i opracowania biograficzne niektórych nauczycieli akademickich. Projekt ten pozwoli wypełnić istniejącą lukę. Poszerzy także stan wiedzy na temat szkolnictwa wyższego w okresie II Rzeczypospolitej. Stanie się także przyczynkiem do badań nad kształceniem artystycznym w okresie międzywojennym.